

► **Notiuni Explicate: Tipuri de fonduri de investitii**

Am scris intr-un material precedent cateva idei despre analiza fondurilor de investitii si am prezentat o serie de indicatori legati de acest domeniu. In prezentul material dezvoltam una din ideile din acel material, respectiv categoriile de fonduri de investitii.

Exista diferente foarte mari intre nivelul de risc, castigurile si modul de operare al fondurilor in functie de categoria din care acestea fac parte. Este important ca diferentele dintre diferite categorii de fonduri sa fie cunoscute si intelese, astfel incat fiecare investitor sa ia decizii in cunostinta de cauza.

Aceasta idee este, de altfel, normala: asa cum exista diferente mari intre caracteristicile, randamentul si riscurile diferitelor actiuni, tot la fel exista diferente intre categoriile de fonduri. Categoriile de fonduri deschise de investitii (fonduri mutuale), impreuna cu o serie de observatii legate de fiecare, sunt prezentate in continuare (criteriile de clasificare se bazeaza pe o propunere a Uniunii Nationale a Organismelor de Plasament Colectiv, UNOPC, asociatia administratorilor de fonduri de investitii):

I. Fonduri Monetare (*money-market funds*): Acestea sunt fonduri care investesc peste 90% din activ in instrumente monetare—titluri de stat, depozite bancare si certificate de depozit. Fondurile monetare sunt fonduri pe termen scurt si reprezinta, practic, instrumente de *cash management*.

Un asemenea instrument se adreseaza, spre exemplu, societatilor comerciale care dispun de anumite lichiditati pe termene scurte. Pastrarea acestora in conturi curente la banci ofera castiguri nesemnificative, in timp ce pastrarea in depozite bancare trebuie sa se faca pe termene fixe, predeterminate. Fondul monetar imbina avantajele ambelor variante, oferind castiguri comparabile cu dobanzile depozitelor bancare, inasa un acces imediat la bani in orice moment, fara pierderea castigurilor acumulate pana la acel moment. Fondurile monetare sunt un instrument bun si pentru investitorii in actiuni, pentru perioadele in care acestia dispun de lichiditati intre doua investitii pe piata de capital.

Comisioanele de retragere ale fondurilor monetare sunt in general foarte mici (pot fi si zero), accesul la sumele investite se face in termen operativ (1-2 zile lucratoare), iar riscurile sunt foarte reduse. Singurul fond deschis de investitii incadrat de UNOPC la categoria fonduri monetare este Simfonia 1.

II. Fonduri de instrumente cu venit fix (*fixed income funds*): Acestea extind conceptul de fond monetar si includ si obligatiuni (corporative si municipale) in activ. Criteriul principal pentru incadrarea in aceasta categorie il reprezinta o detinere de peste 90% din activ in instrumente ale pietei monetare si obligatiuni. Intrucat practic toate investitiile unui asemenea fond sunt in instrumente cu venit fix, teoretic valoarea unitatii de investitie creste in continuu (pot aparea si exceptii legate de anumite situatii investitionale, inasa acestea sunt izolate).

Fondurile de instrumente cu venit fix sunt instrumente pe termen mai lung decat fondurile monetare si ofera investitorilor posibilitatea unei investitii indirecte in obligatiuni. Acest lucru este avantajos pentru investitori, tinand cont de faptul ca dobanzile la obligatiuni sunt mai mari decat dobanzile la

---

depozitele bancare, iar investitorii nu pot avea acces la emisiunile de obligatiuni in orice moment, ci doar la momentul emisiunii initiale a acestora (tranzactiile cu obligatiuni la bursa sunt inca foarte reduse).

Fondurile de instrumente cu venit fix se caracterizeaza prin riscuri reduse si sunt adresate investitorilor cu toleranta redusa la risc (in general investitorii incepatori pe piata de capital, obisnuiti cu plasamentele bancare si monetare), dar si investitorilor in actiuni care vizeaza o echilibrare a portofoliului de actiuni si de reducere a riscurilor acestuia.

In tara noastra fondurile deschise de investitii incadrate la aceasta categorie de catre UNOPC sunt: BCR Clasic, FCEX, Fortuna Gold, Orizont, Tezaur si Vanguard Protector.

III. Fonduri diversificate (*balanced funds*): sunt fonduri care plaseaza sume atat in instrumente cu venit fix (titluri de stat, depozite, obligatiuni) cat si in actiuni, abordand o strategie echilibrata, pentru a obtine randamente mai mari, dar mentinand un nivel de risc mediu. Fondurile de investitii diversificate sunt instrumente pe termen mediu si lung.

Fondurile diversificate reprezinta tipul de fond "clasic" ce ofera investitorilor un portofoliu echilibrat de investitii si reprezinta un instrument de baza al pietei de capital. Fondul de investitii diversificat se caracterizeaza prin investitii in actiuni intr-un procent intre 10% si 45% din activ, restul banilor fiind plasati in instrumente cu venit fix. Tinand cont de structura portofoliului, valoarea unitatii de investitie a fondului are in general un trend constant crescator, desi pe termene scurte pot exista si variatii negative.

Fondul diversificat se adreseaza investitorului "traditional" in fonduri, care isi doreste performante semnificativ peste dobanzile bancare, fara a depasi un nivel de risc mediu. La acest moment fondurile deschise de investitii incadrate in aceasta categorie sunt: Active Dinamic, BCR Dinamic, Capital Plus, Fortuna Classic, Integro, Stabulo, Transilvania.

IV. Fonduri de actiuni (*equity funds*): sunt fonduri a caror strategie se bazeaza in principal pe investitiile in actiuni listate. Aceste fonduri reprezinta un instrument foarte puternic pentru investitorii, oferind un acces indirect la cresterile bursei de valori. Cu alte cuvinte, un investitor care vrea sa beneficieze de cresterile actiunilor poate investi intr-un fond de actiuni, varianta ce presupune eforturi, sume si riscuri mai mici decat o investitie directa in actiuni. Termenul unei investitii intr-un asemenea fond este lung si foarte lung, performanta pe piata de capital neputand fi obtinuta pe perioade de cateva luni.

Tinand cont de cresterile bursei din ultimii ani in tara noastra, fondurile de actiuni au oferit randamente foarte bune in ultimii ani, randamente ce depasesc de cateva ori dobanzile banare. Nivelul de risc este ridicat, iar valoarea unitatii de investitie poate inregistra si scaderi pe perioade mai scurte sau mai lungi de timp, in cazul in care evolutia actiunilor din portofoliul fondului este negativa. In aceste conditii, priceperea si experienta administratorului sunt esentiale in obtinerea de performante.

Criteriul de incadrare a unui fond in aceasta categorie este o investitie de minim 45% din activ in actiuni. La acest moment fondurile care se incadreaza in aceasta categorie sunt: Fondul Oportunitati Nationale, Inter-

capital, Napoca si Omninvest.

Fondurile pe actiuni sunt un instrument ideal pentru investitorii care doresc sa beneficieze de cresterea actiunilor listate, dar care nu au timpul, resursele sau toleranta la risc necesara pentru o investitie directa la bursa. Aceste fonduri pot reprezenta si un pas intermediar inaintea unei investitii directe, pas ce poate familiariza un investitor cu mecanismele bursiere.

Analiza unui fond de investitii si decizia de investire trebuie efectuate numai in cunostinta de cauza, incadrand fondul respectiv in categoria din care acesta face parte. Astfel, spre exemplu, nu se pot compara performantele unui fond monetar cu cele ale unui fond diversificat, sau nivelul de risc al unui fond de instrumente cu venit fix de cel al unui fond de actiuni. Strategia, obiectivele si modul de operare al fiecarui fond depind de categoria in care acesta se incadreaza.

Clasele diferite de fonduri mai ofera o posibilitate interesanta: alcatuirea unui portofoliu de fonduri de investitii. Spre exemplu, un investitor cu toleranta redusa la risc, dar care vrea totusi o crestere putin mai mare decat cea oferita de instrumentele cu venit fix, poate crea un portofoliu format dintr-un fond de instrumente cu venit fix (75% din suma disponibila pentru investitie, spre exemplu) si un fond de actiuni (25% din suma). O asemenea abordare este foarte simpla in cazul in care se alege un administrator de fonduri care administreaza mai multe fonduri din clase diferite; in acest caz investitorul va putea investi in acelasi timp si in acelasi loc in mai multe fonduri din clase diferite.
